

עב: ר"ן

נערה המאורסה

בַּתְּנִי' דרך **תלמידי חכמים** וכו'. לפי שנערה המאורסה לאחר שנשאת אי אפשר שתהא הפרה לגדריה דרכן של אז ובעל כשהן תלמידי חכמים להפר נדריה קודם שמשא. ובגמרא מפרש הך הפרה אי קודם שמיעה היא אי לאחר שמיעה: **שאם סתנם לרשותו אינו יכול להפר**. לפי שאין הבעל מיפר בקודמין: **גַּב' בעי רמי בר חמא בעל מהו שיפר בלא שמיעה**. כגון שלא שמע ולא ידע כלל אם נדרה אם לאו מהו שיפר לה על הספק: **כל נדרים שנדרס יבו מופרין**. והאי בעל דקבעי רמי בר חמא ל"ש ארוס ולא שגא בעל ולא שגא אז בזולתו מספקא ליה: **ושמע אישה דוקא הוא או לאו דוקא**. אלף אורחא דמילתא נקט: **אמר רבא ס"ש דרך תלמידי חכמים וכו' והא לא שמע**. דמדקמני כל נדרים משמע דלא שמע דאי שמעינהו הוה ליה למימר נדר פלוני ופלוני: **לני שמע הוא דמיפר**. כשישמע אח"כ נדרים שנדרה חוזר ומיפר אותן: **א"כ כי לא שמע למה ליה למימר**. מה לו להפר על הספק הפרה שאינה מועלת כיון שסופו לחזור ולהפר כשישמע נדריה: **אורחיה דלורכא מרבנן לאהדורי**. דרכו של ת"ח לחזור עליה ולומר לה כל נדרים שנדרת הרי הן מופרים כדי להכניסה בדברים שמתוך כך היא נותנת אל לבה ואומרת נדר פלוני נדרתי והוא מפר. וכי תימא למה לן לדחוקי נפשין צהכי לימא הכי דאמר לה לני שמענא כלומר דקודם שמיעה אומר לה מופר לני לני שמענא ומהני דהכי מתרלא לקמן י"ל לא דמי דלקמן כי מתרלין הכי ה"מ צאומר לאשתו דלכי שמע נמי הכא דלכי שמע כבר יאאת מרשות אז שהרי נשאת כי אמר לה לני

שמענא מאי הוה הכי צשעת שמיעה אינה צרשותו: **ס"ש וכן הבעל וכו' הא נמי לני שמע והא קמ"ל דאורחא דלורכא מרבנן להדורי** כהיכי גירסא הוה ליה פירוקה כי היא דלעיל. ואיכא נסמי דגרסי הכי לני שמענא דסבירא להו דנחי כן הכי דיכי דאז לאחר שמיעה לא מני בעל לאחר שמיעה לא מני מיפר שאין הבעל מיפר בקודמין אפי' הכי נהי דגבי אז לא מצינן לתרוצי דאמר לכי שמענא גבי בעל מתרלין הכי דאמר לה קודם שמיעה לני שמענא תחול הך הפרה דבשלמא אז לא מני עביד הכי משום דבנשואין נפקא ליה מרשותיה לגמרי אבל בעל ארצבה בנשואין עיילא ליה לרשותיה ומאי טעמא אמרינן דאין הבעל מיפר בקודמין משום דאסתלק ליה אז אבל הכא כיון דאז הפר חלקו קודם שנשאת ובעל נמי ארפה להפרה ידידה צהדי הפרה ^(א) דבעל קודם שנשאת נהי דכי חיילא לה הפרה דבעל אסתלק ליה אז אפילו הכי מיפר ואפשר נמי דלכי שמע משעה שהפר לה הוא דחיילא הפרה דיליה ואיכא גרופא מעליא דאז צהדי בעל. זה נראה לי לפרש לפי גרסא זו: **ס"ש האומר לאשמו וכו' הרי הן קיימין לא אמר כלום**. כדמפרש טעמא לקמן [ע"ה]. **במתני' הרי הן מופרין ר' אליעזר אומר מופר ומכ"א אינו מופר: והא לא שמע**. לאו מדר"א בלחוד פשטיה אלף אפילו מדרבנן דען כחו לא פליגי רבנן עמיא דר"א אלף משום דארכי לא חיילי ודקא מיהדי לא פליגי רבנן עמיא דר"א אלף משום דר"א אומר בופר. דודאי בכל נדרים ינאח ליה שיהו מופרים: והא לא שמע. רבנן לא פליגי עליה אלף משום שלא צאו הנדרים לכלל הקס שמיעה: ולא ליה הך אלף משום דאמר לני שמענא. [ולאידך] ופרשו בתוספות דלאו למימרא דהוא אומר סתם מופר ליכי והגדר צטל מאליו כשישמענו אלף דאמר לה צהדיא צטל ליכי לני שמענא: **ס"ש האומר לאפורופוס וכו' מאלן ועד שאבא**. משאלא לדרך עד שאשוב והיינו לישנא דמכאן ולא אמר מיום זה: **ס"ל אישה יקימו ואישה יפרנו**. דכיון דכתב רחמנא אישה תרי זמני משמע דוקא אישה ולא השליח: **מצינו בכל הסוה שולחו של אדם כמותו**. וכדילפינן צפ' האיש מקדש (קדושין מג). **והא לא שמע ליה**. כלומר בעל. אלמא לא צביא שמיעה. וכי תימא לעולם אימא לך דבעי שמיעה ושאני הכא דאיכא שמיעה דאפורופוס וכיון דשולחו של אדם כמותו הוה ליה כאליו שמע בעל תרלו בתוספות צסס הרב רבי יוסף ז"ל דליתא דאם איתא דבעי שמיעה מי איכא מידי דבעל לא מני מפר ושליח מיני משוי דהא מהאי טעמא גופיה אוקים לה להך צרייתא צמכת נזיר (דף יב:) כר"א דס"ל דאדם מיפר נדרי אשמו קודם שתדור דאי רבנן האיכי לימא רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה ששולחו של אדם כמותו מי איכא מידי דאיחוי לא מני מיפר כיון דאכתי לא נדרה אשתו ושליח מני משוי הלכך שפיר מוכח דלא צביא שמיעה דכי שמע^(א) אפורופוס מאי הוה כיון דבעל לא מני מיפר דהא לא שמע שליח נמי לא מני מפר:

פרק עשירי נדרים

רש"י

בַּתְּנִי' דרך **תלמידי חכמים** וכו'. מפרש בגמרא: **אם משתכנס לרשותו אינו יכול להפר**. דאין הבעל מיפר בקודמין: **גַּב' מהו שיפר בלא שמיעה**. שיאמר כל נדרים שנדרה אשתי יהו מופרים אע"ג שלא שמע צהן. וה"ה נמי צאז אי מני למיפר בלא שמיעה: **ושמע אישה דוקא הוא**. דלחיו מיפר אלף אם כן שמע: **והא לא שמע**. והיכי מני מיפר להו: **לני שמע הוא דמיפר**. דהא דמיפר להו לא משום דהשתא מיפר בלא שמיעה אלף לכי שמע ליה לגדר לאח"כ ליהוי מופר צהא הפרה שהיפר כל זמן שהיא צרשותו: **א"כ**. דאכתי לא שמע ולא הוו מופרים צצהפה וז למה ליה למימר השתא הא לא מהני ולא מידי: **להדורי**. לחזור ולצדוק אחר צמו אם יש עליה שום נדר דליפר לה שלא תצא לידי מכשול: **ס"ש האומר לאשמו וכו' הרי הן קיימין לא אמר כלום**. ודאי לא צה הגדר לעולם והיאך יכול לקיימו:

כגון דאמר לה לני שמענא. יהו מופרים. ומאחר דהפרה תליא בשמיעה למה ליה למימר השתא לני שמע מפר לה: **קסבר דלמא מטרידנא היא שעתא**. צשעה שישמע הגדר שמה יאה טרוד ולא יפרנו: **אישה יפרנו וכו' ולא שליח: ואפי' ר' יאשיה** אית ליה דשולחו של אדם כמותו אי לאו משום דכתיב אישה יפרנו והיכי מני משוי שליח כל זמן שלא נדרה הא לא שמע לגדרה אלף לאו ושמע לאו דוקא ואכתי מני משוי שליח: **דאמר**

מכאן ועד שאבא ממקום פלוני הפר והפר לה יכול יהו מופרין תלמוד לומר ^א **אישה יקימו ואישה יפרנו** דברי רבי **יאשיה אמר** לו רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה ^ב **שולחו של אדם כמותו ואפילו רבי יאשיה לא קאמר אלא** ^ג **משום דגזירת הכתוב הוא אישה יקימו ואישה יפרנו אבל דכולי עלמא ישולחו של אדם כמותו והא לא שמיע ליה** **לאפורופוס כל נדרים שנודרת אשתי**

הכא

דקמני בלא שמע לא מהניא מני: **א"כ לא שמע**. גמא יל' לביבא. וכי מאחר דהפרתו לא מהניא למה לו להפר קודם ששמע: **ובשני אורחא דצורבא** דרבנן לאהדורי. שמתוך שהיא שומעת הפרה וצאה מפיו היא סבורה שכבר הס מופרין ואומרת לו כך וכן נדרתי ואו הוא מפר ומיהו לקמן גבי פלוגתא דר"א ורבנן ששמע דהפרה ראשונה מהניא מדקאמר דלמא מטרידנא היא שעתא ולא אוכל להפר ותועיל הפרה ראשונה ועוד דאי לריך להפר כשישמע לא הוו רבנן פליגי עליה הלכך נראה לי לני שמע הוא דמפר לה כלומר לכשישמע תועיל הפרה שהפר כבר ומיהו בכל הספרים כחוב לקמן דאמר לני שמענא והכא כחוב לני שמע הוא דמפר ומשמע אריך לומר הרי הם מופרין לכשאשמע וצ"א

לא תועיל הפרה לרי"א הלכך הויא נמי הפרה למפרע כיון שאמר צפירוש לכשאשמע אבל הכא אין האז אומר לה לכשאשמע שהרי היא שומעת מיד לצאת מרשותו והפרה זו לא תועיל לנדרים שישמע אחר שמתא מרשותו ואף על גב שגדרה כשהייתה צרשותו כיון דבאותה שעה לאו צר הפרה הוא הלכך אין הפרה שלמפרע מועלת ואריך להפר לכשישמע: הרי הן קיימין לא אמר בביבוי. דקיס לן שלא היה בלבו לקיימו שמה תדור צברים שהיא מנטער ועוד עליהם ואינו חפץ בקיומן והו כחו נדר צשעות: **ר"א אומר בופר**. דודאי בכל נדרים ינאח ליה שיהו מופרים: והא לא שמע. רבנן לא פליגי עליה אלף משום שלא צאו הנדרים לכלל הקס אבל צנדרים שצברו מרוד דמיפר בלא שמיעה: **ולמה לי הן השתא**. מאחר שזוהי אלף משום שלא צאו הנדרים לכלל הקס ולא יהיה לי פנאי להפר לך מפר מתחלה שתחול הפרה למפרע: **האומר לאפורופוס**. בין הקס לה לא אמר כלס שפיר דהא מהאי טעמא גופיה אוקים לה להך צרייתא צמכת נזיר (דף יב:) כר"א דס"ל דאדם מיפר נדרי אשמו קודם שתדור דאי רבנן האיכי לימא רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה ששולחו של אדם כמותו מי איכא מידי דאיחוי לא מני מיפר כיון דאכתי לא נדרה אשתו ושליח מני משוי הלכך שפיר מוכח דלא צביא שמיעה דכי שמע^(א) אפורופוס מאי הוה כיון דבעל לא מני מיפר דהא לא שמע שליח נמי לא מני מפר: **הכא**

לא תועיל הפרה לרי"א הלכך הויא נמי הפרה למפרע כיון שאמר צפירוש לכשאשמע אבל הכא אין האז אומר לה לכשאשמע שהרי היא שומעת מיד לצאת מרשותו והפרה זו לא תועיל לנדרים שישמע אחר שמתא מרשותו ואף על גב שגדרה כשהייתה צרשותו כיון דבאותה שעה לאו צר הפרה הוא הלכך אין הפרה שלמפרע מועלת ואריך להפר לכשישמע: הרי הן קיימין לא אמר בביבוי. דקיס לן שלא היה בלבו לקיימו שמה תדור צברים שהיא מנטער ועוד עליהם ואינו חפץ בקיומן והו כחו נדר צשעות: **ר"א אומר בופר**. דודאי בכל נדרים ינאח ליה שיהו מופרים: והא לא שמע. רבנן לא פליגי עליה אלף משום שלא צאו הנדרים לכלל הקס אבל צנדרים שצברו מרוד דמיפר בלא שמיעה: **ולמה לי הן השתא**. מאחר שזוהי אלף משום שלא צאו הנדרים לכלל הקס ולא יהיה לי פנאי להפר לך מפר מתחלה שתחול הפרה למפרע: **האומר לאפורופוס**. בין הקס לה לא אמר כלס שפיר דהא מהאי טעמא גופיה אוקים לה להך צרייתא צמכת נזיר (דף יב:) כר"א דס"ל דאדם מיפר נדרי אשמו קודם שתדור דאי רבנן האיכי לימא רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה ששולחו של אדם כמותו מי איכא מידי דאיחוי לא מני מיפר כיון דאכתי לא נדרה אשתו ושליח מני משוי הלכך שפיר מוכח דלא צביא שמיעה דכי שמע^(א) אפורופוס מאי הוה כיון דבעל לא מני מיפר דהא לא שמע שליח נמי לא מני מפר:

הלכך פריך מי איכא מידי דאיחוי לא מני עביד ושליח מני עביד דמנח הך פירכא מוקי לה הש"ס צנזיר כר"א:

מסורת הש"ס

א) לקמן עה. מיר יב.
ב) ועיי' תוספות מצוות
ג) ד"ה יחזיר, א) מיר יב:
ד) צ"מ לו, ט) ד) צנדרות לז:
ה) ועיי' ס) ועיי' מוס' צ"מ
ו) ד"ה שליח, ז) ו' צ"ל
ח) צ"ל, ט) כתיב: דלא איתא
דבעין כי שמע.

תורה אור השלם

- ↑ וְשָׁמַע אִישָׁהּ אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׂבָעוּ וְהַחֲרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ וְאָסְרָהּ אֶשֶׁר אָסְרָהּ עַל בְּנֵשֶׁהּ וְקָמָה:
במדבר ל ח
- ↑ כָּל נָדָר וְקָל שְׁבַעַת אֶסֶר לַעֲבֹת וְנָפֵס אִישָׁהּ וְקִיְמָנוּ וְאִישָׁהּ יִפְרֹנוּ:
במדבר ל יד

מוסף רש"י

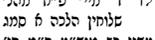
הרי הן קיימין לא אמר בביבוי. דמריס שלא צאו לעולם אינו יכול לקיים (קדוש עה).
לאפורופוס. היה הולך למינת נסוי ומינה אפורופוס על נכסיו לון אשמו וצניו (ב"מ לו).

פירוש הרא"ש

עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו. קודם כניסת החופה וכן אחרים אומר לה באותה שעה שמשנכנסה לרשותו אינו יכול להפר שאין הבעל מיפר בקודמין: מהו שיפר בלא שמיעה. כגון שישא שעת נדרה אשמו ואמר אם נדרה יהו מופרין והוא הדין דכאז נמי מני למנעי: והא לא שמע. אלמא דמניי הפרה בלא שמיעה: לכי שבוע הוא דמיפר. פי' ה"ד אלעזר לני שמע יפר לה והפרה דקמני בלא שמע לא מהניא מני: **א"כ לא שמע**. גמא יל' לביבא. וכי מאחר דהפרתו לא מהניא למה לו להפר קודם ששמע: **ובשני אורחא דצורבא** דרבנן לאהדורי. שמתוך שהיא שומעת הפרה וצאה מפיו היא סבורה שכבר הס מופרין ואומרת לו כך וכן נדרתי ואו הוא מפר ומיהו לקמן גבי פלוגתא דר"א ורבנן ששמע דהפרה ראשונה מהניא מדקאמר דלמא מטרידנא היא שעתא ולא אוכל להפר ותועיל הפרה ראשונה ועוד דאי לריך להפר כשישמע לא הוו רבנן פליגי עליה הלכך נראה לי לני שמע הוא דמפר לה כלומר לכשישמע תועיל הפרה שהפר כבר ומיהו בכל הספרים כחוב לקמן דאמר לני שמענא והכא כחוב לני שמע הוא דמפר ומשמע אריך לומר הרי הם מופרין לכשאשמע וצ"א

לג א מיי פ"א מה'ל' נדרים הלכה כ סמג
לאוין רמב טושי"ע י"ד ס"י
לד סטף י"ד
לד ב מיי שם הלכה כה ופי"צ מה'ל' נדרים הלכה יג טושי"ע י"ד סימן
לד סטף כה:
לד ג מיי פ"יג מה'ל' נדרים הלכה כ סמג
לאוין רמב טושי"ע י"ד סימן
לד סטף י"ד:
לד ד מיי פ"א מה'ל' שולחן הלכה א סמג
ע"ע כב טושי"ע ח"מ ס"י
קצב סטף א:

תוספות

תוספות

בתני' דרך ת"ח ב'ו' יוצאה מרשותו. קודם שנשאת: וכן הבעל. שהיא מיח: שבשכתבם לרשותו. אחר הנישואין אין יכול [להפר], דלמי מפר בקודמין: גב' בעל מהו שיפר בלא שמיעה. כגון דאם ידע שנדרה וא' לא מרת מופר לני, וה"ה דכאז נמי ה"מ למנעי: והא לא שמע. דמדקמני כל נדרים שנדרת: דאורח' דצורבא מרבנן. דבעל נמי ת"ח הוא: ת"ש מסיפא ב'ו'. כי ת"ש דלכ: הכא נמי דא' לבי שמענא. מופרין דמועלת ההפרה כשישמע הגדר ותלה ההפרה דמניקה, אלף אז א' מופרין בלא לני שמענא לא הוי הפרה אף כי שמע, וכן משמע דלני' אז לני שמע לני דלא אז לני שמענא דריך הפרה אחרת כשישמע, וזע"א מאלי' לא א' לני לני שמענא: ול' לי מהשתא. להפר, ימתין עד שישמע דהא חיילא על שישמע, ונתמלצין דלמא מטרידנא: ת"ש הא' לאשתי ב'ו' מתני' היה צפיקי: הרי הן קיימין א' ב'ו'. דאין יכול לקיים נדר שלא שמע, דשגח מזוי נתי שמיעה צה דהוי קודם צשעות: **ר"א א' מופר דהא לא שמע**. דאכתי לא מיר נדרה וקאמר ר"א דמני, וע"כ לא פליגי רבנן אלף משוי דלא צאו הנדרין לכלל הקס, [ובלן] צנדרים שצברו מרוד ומפר בלא שמע: הא' לאפורופוס [ובו'] הקב ליה לא א' להקיס נדר לעמתי, לא מני משוי שליח, אי"ל לא גמז [דבעתן] לעשות שליח להקס: אישה יפרנו. ולא שליח: ששולחו [בבמות]. דילפינן לה מתרומה (קידושין מא). אלמא ל' יוקמן מפר שליח ומנעי' שלא שמע בעל: [ואפילו ר'] יאשיה' לא שליח [ובו']. אבל אז לאו קיא שולחו של אדם כמותו: והא לא

שמע. הוא עמנו וקאמר דהא שוויה שליח. וא"ת שמיעת שליח כשישמעו, ומיך בקונת' דלענין שמיעה אינו נעשה שליח, ורבנן יוסף ע"ב פ"ב (יב:) מוקי לה הך שמענא' (פלוגתא) כר"א דא' בעל מפר עד שלא נדרה, כיון דאיחוי מני מפר משוי שליח להפר נדריה דלעמתי, ותלצין לעיל דהפרה דר"א אינה חלה עד שישמע וס"ד דהך הפרה דאפורופוס חלה מיד קודם שמיעת הבעל, ולכך פריך והא לא שמע בעל ואין הפרה דאפורופו' חלה דהא א' ר' יונתן (מיר שם) מידי דאיחוי לא מני עביד שליח לא מני עביד, דמנח קושי' זו מוקי לה תלמודא צנזיר כר"א:

דאין ההפרה מועלת נמה לריך לומר לה תחלה שיהו מופרין כשישמע יפר לה: דלמא בצידידנא. ביום שמיעה ולא יהיה לי פנאי להפר לך מפר מתחלה שתחול הפרה למפרע: **האומר לאפורופוס**. בין הקס לה לא אמר כלס שפיר דהא מהאי טעמא גופיה אוקים לה להך צרייתא צמכת נזיר (דף יב:) כר"א דס"ל דאדם מיפר נדרי אשמו קודם שתדור דאי רבנן האיכי לימא רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה ששולחו של אדם כמותו מי איכא מידי דאיחוי לא מני מיפר כיון דאכתי לא נדרה אשתו ושליח מני משוי הלכך שפיר מוכח דלא צביא שמיעה דכי שמע^(א) אפורופוס מאי הוה כיון דבעל לא מני מיפר דהא לא שמע שליח נמי לא מני מפר:

הוא עמנו וקאמר דהא שוויה שליח. וא"ת שמיעת שליח כשישמעו, ומיך בקונת' דלענין שמיעה אינו נעשה שליח, ורבנן יוסף ע"ב פ"ב (יב:) מוקי לה הך שמענא' (פלוגתא) כר"א דא' בעל מפר עד שלא נדרה, כיון דאיחוי מני מפר משוי שליח להפר נדריה דלעמתי, ותלצין לעיל דהפרה דר"א אינה חלה עד שישמע וס"ד דהך הפרה דאפורופוס חלה מיד קודם שמיעת הבעל, ולכך פריך והא לא שמע בעל ואין הפרה דאפורופו' חלה דהא א' ר' יונתן (מיר שם) מידי דאיחוי לא מני עביד שליח לא מני עביד, דמנח קושי' זו מוקי לה תלמודא צנזיר כר"א:

דאין ההפרה מועלת נמה לריך לומר לה תחלה שיהו מופרין כשישמע יפר לה: דלמא בצידידנא. ביום שמיעה ולא יהיה לי פנאי להפר לך מפר מתחלה שתחול הפרה למפרע: **האומר לאפורופוס**. בין הקס לה לא אמר כלס שפיר דהא מהאי טעמא גופיה אוקים לה להך צרייתא צמכת נזיר (דף יב:) כר"א דס"ל דאדם מיפר נדרי אשמו קודם שתדור דאי רבנן האיכי לימא רבי יונתן מצינו בכל התורה כולה ששולחו של אדם כמותו מי איכא מידי דאיחוי לא מני מיפר כיון דאכתי לא נדרה אשתו ושליח מני משוי הלכך שפיר מוכח דלא צביא שמיעה דכי שמע^(א) אפורופוס מאי הוה כיון דבעל לא מני מיפר דהא לא שמע שליח נמי לא מני מפר:

הלכך פריך מי איכא מידי דאיחוי לא מני עביד ושליח מני עביד דמנח הך פירכא מוקי לה הש"ס צנזיר כר"א: